

KIINALAISET JÄRVI- MURHAT

ROBERT VAN GULIK

Kiinalaiset järvimurhat

Robert van Gulik

Kiinalaiset järvimurhat

SAGA Egmont

Kiinalaiset järvimurhat

Translated by Kristiina Rikman

Original title: *The Chinese Lake Murders*

Original language: English

Cover image: Shutterstock

Copyright ©1960, 2023 Robert van Gulik and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727038933

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

ESIPUHE

Kiinalaiset järvimurhat kuvaa miten tuomari Dee ratkaisee kolme kiperää tapausta vuonna 666 jKr., hiukan sen jälkeen kun hänet oli nimitetty Han-yuanin piirituomariksi.

Han-yuan oli tuomari Deen toinen asemapaikka ja hän oli tuolloin kolmekymmentäkuusivuotias. Hänen ensimmäinen sijoituspaikkansa oli Peng-lai; joistakin hänen siellä ratkaisemistaan rikoksista on kerrottu *Kiinalaisissa kultamurhissa*. Tuomari viipyi Han-yuanissa kaksi vuotta. Vuonna 668 hän siirtyi Pooyangin kukoistavaan kaupunkiin Kiangsun maakuntaan. *Kiinalaisissa kellomurhissa* kuvataan kolmea hänen siellä selvittämäänsä rikosta.

Han-yuan oli vanha pikkukaupunki vain kahdeksankymmentä kilometriä pääkaupungista koilliseen; mutta koska se oli piilossa korkeiden vuorten keskellä, se oli säilynyt eristyneenä ja vain jokunen ulkopuolinen oli asettunut asumaan sinne. Se sijaitsi Han-yuanin salaperäisen vuoristojärven rannalla, josta kansa oli jo ammuin kertonut

outoja tarinoita. Järveen hukkuneiden ihmisten ruumiita ei löydetty koskaan, mutta kerrottiin että heidän haamujensa oli nähty liikuskelevan elävien joukossa. Toisaalta järvi oli samaan aikaan kuuluisa myös kukkaslaivoistaan, uivista ilotaloista, joissa vieraat saattoivat juhlia kauniiden kurtisaanien kanssa ja yöpyä vesillä.

Tässä oudossa kaupungissa tuomari Dee joutuu kasvokkain raa'an murhan kanssa. Juuri kun tämän murhan tutkimukset ovat käynnistymässä hän törmää kahteen uuteen käsittämättömään arvoitukseen ja löytää pian itsensä sotkeutuneena poliittisten vehkeilyjen, inhottavan ahneuden ja synkän, kielletyn intohimon sokkeloihin.

Lukija löytää näkymän Han-yuanista sivuilta 10–11. Ystäväni Hilary Waddington, entinen muistomerkkien ylivalvoja New Delhin arkeologisesta museovirastosta, on ystävällisesti piirtänyt sivulla 55 olevan kukkaslaivan pohjapiirroksen.

Jälkikirjoituksessa esitetään lyhyt selostus muinaisen Kiinan oikeusjärjestelmästä, pari huomautusta tähän romaaniin liittyvistä erityisseikoista ja viittauksia kiinalaisiin lähteisiin.

Robert van Gulik

HENKILÖT

Kiinassa sukunimi – joka tässä on painettu isoin kirjaimin – on etunimen edellä

	Päähenkilöt
DEE Jen-djieh	Han-yuanin, pienen kahdeksankymmentä kilometriä pääkaupungista länteen sijaitsevan vuoristopiirikunnan, piirituomari – hänestä käytetään nimitystä ”tuomari Dee” tai ”tuomari”
HOONG Liang	tuomari Deen uskottu neuvonantaja ja tuomarin sihteeri. Hänestä käytetään nimitystä ”sihteeri Hoong”
MA Joong	tuomari Deen ensimmäinen apulainen
CHIAO Tai	tuomari Deen toinen apulainen
TAO Gan	tuomari Deen kolmas apulainen joka tulee mukaan kahdennessatoista luvussa

	”Hukkuneen kurtisaanin tapaukseen” liittyvät henkilöt
HAN Yung-han	varakas maanomistaja, Han-yuanin johtohenkilö
Pajunkissa	hänen tyttärensä
Mantelinkukka	
Anemone	Han-yuanin Pajujen kaupunginosan kurtisaaneja
Persikankukka	
WANG	kultaseppien ammattikunnan vanhin
PENG	hopeaseppien ammattikunnan vanhin
SOO	jadenveistäjien ammattikunnan vanhin
KANG Po	varakas silkkikauppias
KANG Choong	hänen nuorempi veljensä
	”Kadonneen morsiamen tapaukseen” liittyvät henkilöt
DJANG Wen-djang	kirjallisuuden tohtori
DJANG Hoo-piao	hänen poikansa, kirjallisuuden kandidaatti
LIU Fei-po	rikas pääkaupunkilainen liikemies
Kuunkeiju	hänen tyttärensä
KOONG	teekauppias, tohtori Djangin naapuri
MAO Yuan	puuseppä
MAO Loo	hänen veljenpoikansa

	”Tuhlaavaisen neuvosmiehen tapaukseen” liittyvät henkilöt
LIANG Meng-kwang	keisarillinen neuvosmies, joka on vetäytynyt eläkkeelle Han-yuniin
LIANG Fen	hänen veljenpoikansa, joka toimii hänen sihteerinään
WAN I-fan	kauppaedustaja
	Muut
MENG Kee	pääinkvisiittori

ENSIMMÄINEN LUKU

*Sairasteleva viranomainen paljastaa oudon tapauksen;
tuomari Dee osallistuu juhlaillallisiin kukkaslaivalla*

Vain taivas, joka kirjoitti elämän kirjan,
tietää mikä on sen alku, missä se loppuu –
jos loppua on. Me kuolevaiset emme pysty sitä lukemaan,
emme edes tiedä onko rivit kirjoitettu pysty- vai vaakasuoraan.

Mutta kun tuomari on istunut punaisen pöytänsä taa
hänellä on taivaan valta hallita elämää ja kuolemaa –
mutta ei taivaan tietämystä. Hän muistakoon – me myös! –
niin kuin me tuomitsemme, niin meidätkin tuomitaan.

Uskon ettei kukaan pidä huonona saavutuksena sitä että palvelee
loistavaa Ming-keisariamme kaksikymmentä vuotta.

Edesmennyt isäni, totta kyllä, palveli viisikymmentä vuotta, ja kun hän kuoli valtioneuvoksena, hän oli juuri juhlinut seitsemättäkymmenettä syntymäpäiväänsä. Minä täyttäisin kolmen päivän päästä neljäkymmentä – mutta suokoon taivas etten enää silloin ole elossa.

Niinä yhä harveneovina hetkinä, jolloin kiusatut aivoni ovat selkeät, muistelen kuluneita vuosia, se on ainut tapa paeta joka on jäljellä. Neljä vuotta sitten minut ylennettiin korkeimman oikeuden tutkijaviranomaiseksi, melkoinen kunnia vain kolmekymmentäviisivuotiaalle virkamiehelle. Minulle ennustettiin loistavaa tulevaisuutta. Miten ylpeä olinkaan tästä suuresta kartanosta joka annettiin käyttööni ja kuinka mielelläni kuljin käsi kädessä tyttäreni kanssa sen kauniissa puutarhassa! Hän oli silloin vielä pieni – vain lapsukainen, mutta tunsin jo nimeltä kaikki kukat joita osoitin. Neljä vuotta – mutta kuinka kaukaiselta tuo kaikki nyt tuntuukaan. Kuin muistumat aikaisemmasta elämästä.

Nyt sinä, uhkaava varjo, taas ahdistat minua; minun on toteltava sinua kauhusta vavisten. Etkö suo minulle edes tätä lyhyttä lepohetkeä? Enkö tehnyt kaiken minkä käskitkin? Enkö viime kuussa, palattuani tuosta synkän järven rannalla sijaitsevasta Han-yuanin vanhasta salaperäisestä kaupungista, valinnutkin otollisen päivän tyttäreni häitä varten; ja eikö hän mennyt naimisiin viime viikolla? Mitä nyt sanot? Sietämätön kipu on tylsyttänyt aistini; en oikein kuule sinua. Sanot että... että tyttäreni on saatava tietää totuus? Laupias taivas, etkö tunne lainkaan sääliä? Se tieto murtaa hänen sydämensä, musertaa hänet... Ei, pyydän, älä kosketa minua. Minä teen mitä käsket kunhan et vain koske minuun... Hyvä, minä kirjoitan.

Kirjoitan, kuten kirjoitan kaikkina unettomina öinä, sinä hetyntäntön pyöveli ylitseni kumartuneena. Sanot etteivät muut voi nähdä sinua. Mutta eikö ole totta, että kun kuolema on koskettanut ihmistä muut voivat nähdä sen merkit hänessä? Aina kun kohtaan jonkun vaimoistani tai jalkavaimoistani nyt autioituneilla käytävillä, hän kääntää kiireesti kasvonsa pois. Kun nostan pääni papereistani toimistossa tapaan usein apulaisen tuijottamasta minua. Kun he hätäisesti kumartuvat uudestaan asiakirjojensa yli, tiedän että he salaa sormeilevat amulettejaan, joita he ovat äskettäin ruvenneet pitämään mukanaan. Heistä varmaan tuntuu, että palattuani Han-yuanin vierailultani en ollut pelkästään hyvin sairas. Sairasta miestä säälitään; pahalaisen riivaamaa kavahdetaan.

He eivät ymmärrä. He vain haluavat sääliä minua. Niin kuin säälitään ihmistä, joka on tuomittu siihen hirveään rangaistukseen että hänen on omin käsin aiheutettava itselleen hidas kuolema; leikattava pyövelin pakotuksesta omaa lihaansa, pala palalta. Joka kirje jonka kirjoitin, jokainen salakielellä kirjoitettu viesti jonka lähetin näinä viime päivinä, oli pois leikattu viipale minun elävää lihaani. Siten katkaistiin langat siitä nerokkaasta kaikkialle keisarikuntaan ulottuvasta verkosta, jota olin kärsivällisesti kutonut, yksi toisensa jälkeen. Jokainen katkaistu säie merkitsi yhtä murskattua toivoa, saavuttamatonta haavetta, hukattua unelmaa. Nyt kaikki jäljet on siistitty; kukaan ei saa koskaan tietää. Minä vieläpä ennustan että keisarillinen sanomalehti julkaisee muistikirjoituksen, jossa minua ylistetään lupaavaksi nuoreksi viranomaiseksi, joka kohtasi ennenaikaisen kuoleman pitkällisen sairauden murtamana. Murtamana, tosiaan, kunnes minusta ei ole nyt jäljellä muuta kuin tämä vereen tahriutunut ruumis.

Tämä on se hetki jolloin pyöveli pistää pitkän puukkonsa kidutetun rikollisen sydämeen antaen hänelle armoniskun. Miksi sinä, hirvittävä varjo, sitten armottomasti pidennät kärsimyksiäni, sinä joka kutsut itseäsi kukan nimellä? Miksi haluat repiä sydämeni palasiksi pakottamalla minut tuhoamaan tytärparkani sielun? Hän ei ole koskaan tehnyt mitään rikosta, hän ei milloinkaan tiennyt... Kyllä, minä kuulen sinua, hirveä nainen; sinä sanot että minun on kirjoitettava vielä, kirjoitettava kaikki, niin että tyttäreni saa tietää. Kerrottava hänelle kuinka taivas kielsi minulta nopean, itse valitsemani lopun ja tuomitsi minut kuolemaan hitaasti ja tuskaisesti sinun julmissa käsissäsi. Ja sitten kun minulle oli suotu yksi lyhyt silmäys siihen... mitä olisi voinut olla.

Hyvä, tyttäreni saa tietää. Sen että kohtasin sinut järven rannalla, vanhan tarinan jonka kerroit minulle, kaiken. Mutta minä vannon että jos jossain vielä on olemassa taivas, tyttäreni antaa minulle anteeksi; petturille ja murhaajalle hän antaa anteeksi, sanon sen sinulle. Mutta ei sinulle! Ei sinulle, koska sinä olet vain viha, lihaksi tullut viha, ja sinä kuolet minun mukanani, kuolet lopullisesti. Ei, älä työnnä kättäni syrjään nyt; sinä sanoit: ”Kirjoita!” ja minä aion kirjoittaa. Olkoon luoja minulle armollinen ja... myös sinulle. Sillä nyt – liian myöhään – tunnistan sinut siksi mitä sinä todella olet ja tiedän ettet milloinkaan tule kutsumatta. Sinä vainoat ja kidutat kuoliaaksi vain ne, jotka kutsuvat sinut esiin omilla pimeyden töillään.

Siispä, tämä on se mitä tuolloin tapahtui.

Korkein oikeus oli lähettänyt minut Han-yuaniin tutkimaan erästä mutkikasta valtion varojen kavallustapausta; epäiltiin että paikalliset viranomaiset olivat sekaantuneet juttuun. Kuten

muistatte, tänä vuonna kevät tuli aikaisin. Odotuksen tuntu väreili lämpimässä ilmassa; huolettomalla mielellä olin ajatellut jopa ottaa tyttäreni mukaan tuolle retkelle Han-yuaniin. Mutta tuo mielijohde väistyi ja hänen sijastaan otin mukaan Krysanteemin, nuorimman jalkavaimoni. Toivoin siten palauttavani rauhan tuskaiseen sieluuni, sillä Krysanteemi oli ollut minulle hyvin rakas – aikaisemmin. Mutta kun olin saapunut Han-yuaniin tajusin, että se oli ollut turha toivo. Nainen, jonka olin jättänyt taakseni, oli enemmän kuin koskaan mielessäni. Hänen kuvansa oli meidän välissämme; en kyennyt edes koskettamaan Krysanteemin pientä käsiparkaa.

Suuntasin kuumeisesti kaiken tarmoni tapauksen selvittämiseen, yritin unohtaa. Ratkaisin sen viikossa; syylliseksi paljastui eräs pääkaupungista tullut virkailija ja hän tunnusti. Viimeisenä Han-yuanin iltanani kiitolliset paikalliset viranomaiset järjestivät kunniakseni loistavat illalliskutsut Pajujen kaupunginosassa, vuosisatoja maineestaan kuulussa tanssityttöjen korttelissa. Heidän kiitollisuuden ja ihailun osoituksensa kiusallisen tapauksen nopean ratkaisun johdosta olivat ylitsevuotavat. He sanoivat pahoittelevansa vain, etteivät voineet tarjota minulle Mantelinkukan tanssia. Hän oli kaupunginosan kaunein ja taitavin tanssijatar, he sanoivat, saanut nimensä erään menneisyyden kuulun kaunottaren mukaan. Pahaksi onneksi tyttö oli juuri tuona aamuna kadonnut selittämättömällä tavalla. Jos minä vain voisin pidentää oleskeluani Han-yuanissa muutamalla päivällä, he lisäsivät toiveikkaasti, pystyisin epäilemättä ratkaisemaan myös tämän mysteerin! Heidän imartelunsa miellytti minua; join viiniä enemmän kuin tavallisesti, ja kun yömyöhällä palasin käyttööni

annettuun ylläiseen majapaikkaan, olin loistavalla tuulella. Tunsin että kaikki olisi hyvin; minä rikkoisin lumouksen!

Krysanteemi odotti minua. Hän oli pukeutunut persikanväriseen yksinkertaiseen pukuun, joka sulokkaasti korosti hänen nuorta vartaloaan. Hän katseli minua ihanilla silmillään ja olin sulkemaisillani hänet syliini. Sitten äkkiä tuo toinen, kielletty, oli läsnä enkä minä pystynyt.

Raju vapina puistatti minua. Juoksin puutarhaan mutisten jotain anteeksipyynnöksi, en tiedä mitä. Tuntui että olin hukkumaisillani; tarvitsin ilmaa. Mutta puutarhassa oli tukahduttavaa ja kuumaa. Oli mentävä pois, järvelle. Hiivin torkkuvan ovenvartijan ohi ja menin autiolle kadulle. Kun olin tullut järven rantatörmälle seisoin hiljaa ja katselin kauan hiljaista vettä, syvä kaipaus sydämessäni. Mitä minua hyödyttäisi huolellisesti rakentamani suunnitelma? Voisiko johtaa miehiä, jos ei itse ollut mies? Lopulta tajusin, että oli olemassa vain yksi ratkaisu.

Heti kun olin tehnyt päätöksen tunsin rauhaa. Avasin punaisen viittani edustan ja työnsin korkean mustan päähineen pois hikiseltä otsaltani. Astelin verkkään pitkin rantaa etsien paikkaa joka sopisi tarkoitukseeni. Luulen jopa hyräilleeni laulua. Eikö olekin sopivin hetki lähteä juhlakoristeisesta salista kun punaiset kynttilät vielä palavat ja viini on yhä lämmintä kultaisissa pikareissa? Nautin lumoavasta maisemasta. Vasemmalla helottivat mantelipuut kukkuroillaan valkeita kukkia, joiden tuoksu leijui raskaana lämpimässä kevätilmassa. Ja oikealla kuunvalossa kylpevän järven hopeinen selkä.

Näin tytön kun käännyn mutkittelevan kadun kulmasta.

Hän seiso i rannalla aivan veden äärellä valkoisessa silkkiviitassa vihreä vyö uumillaan ja valkoinen lumpeenkukka

hiuksissaan. Kun hän kääntyi katsomaan minua kuunvalo välkähti hänen suloisilla kasvoillaan. Silloin yhdessä väläyksessä tiesin että tässä oli nainen joka vihdoinkin rikkoisi tuon lamauttavan lumouksen, nainen jonka taivas oli määrännyt minulle.

Hänkin tiesi, sillä kun olin tullut hänen luokseen ei lausuttu mitään tavallisia tervehdyksiä ja kohteliaita kysymyksiä. Hän vain sanoi:

”Mantelipuu kukkii kovin aikaisin tänä keväänä!”

Ja minä sanoin:

”Odottamattomat ilot ovat ne parhaat!”

”Ovatko aina?” hän kysyi hymyillen ilkamoivasti. ”Tule, niin näytän sinulle, missä istuin juuri äsken.”

Hän asteli metsikköön ja minä seurasin häntä pienelle aukiolle aivan tien reunaan. Istahdimme rinnakkain korkeaan ruohikkoon loivaan rinteeseen. Mantelipuiden kukista raskaat oksat keinuivat yllämme kuin kunniakatos.

”Tämäpä outoa!” sanoin ilahtuneena ja otin hänen pienen viileän kätensä omaani. ”On kuin olisimme jossain toisessa maailmassa!”

Hän vain hymyili ja katsahti minuun. Kiersin käteni hänen ympärilleen ja painoin suuni hänen pehmeille punaisille huulilleen.

Ja hän haihdutti minua kiusanneen lumouksen. Hänen syleilynsä tervehdytti minut, hehkuva intohimomme poltti puhtaiksi sieluni haavat. Riemuissani uskoin että kaikki tulisi vielä hyväksi.

Kun sormeni seurasivat kepeästi oksien heittämiä varjoja hänen ihanalla vartalollaan, valkealla ja sileällä kuin hienoin valkoinen jade, huomasin äkkiä kertovani hänelle lumouksesta

Kiehtova rikossarja historiallisen Kiinan omasta Sherlock Holmesista alkaa. Tuomari Deeltä ei jää mikään huomaamatta.

Kun terävästä päättelykyvystään tunnettu tuomari Dee osallistuu kukkaislaivassa järjestettäviin juhliin Han-yanin kaupungissa, kestit ovat vertaansa vailla. Ruoasta on huolehdittu, ja myös seura on harvinaisen viehättävää – näyttäviä kurtisaaneja tanssimassa ja seurustelemassa vieraiden kanssa. Erityisesti Mantelinkukka-niminen kurtisaani kiinnittää kaikkien huomion, sillä onhan nuori nainen taitava tanssija. Kukaan ei kuitenkaan arvaa, miten juhlat tulevat päättymään. Mantelinkukka katoaa, ja hetken päästä hänet löydetään kuolleen. Kuka halusi naiselle pahaa ja miksi? Ja liittyykö kurtisaanin kuolema jollain tavalla Deehen itseensä? Tuomari Deen täytyy virittää etsivänvaistonsa äärimmilleen hyytävän mysteerin äärellä.

Kiinalaiset järvimurhat aloittaa Robert van Gulikin vetävän historiallisen salapoliisisarjan, joka sijoittuu 600-luvun Kiinaan.

Hollantilainen Robert van Gulik (1910–1967) teki pitkän uran diplomaattina. Hän asui vuosia Kaukoidässä, jonne myös hänen jännittävät historialliset dekkarinsa sijoittuvat.